

ΜΑΘΗΜΑ IV

LECTIO QUARTA

ΤΑ ΗΘΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

Το κείμενο που ακολουθεί προέρχεται από τον Ρωμαίο ιστορικό, Γάιο Σαλλούστιο Κρίσπο(86-35 π.Χ.). Ο Σαλλούστιος παρουσιάζει εδώ μια εξιδανικευμένη εικόνα των ηθών της αρχαίας Ρώμης μέχρι το 146 π.Χ. Τη χρονολογία αυτή, κατά την οποία οι συμπατριώτες του κατέλαβαν και κατέστρεψαν την Καρχηδόνα, τη θεωρεί σημαδιακή και υποστηρίζει ότι αμέσως μετά άρχισε στη Ρώμη ένα ασταμάτητο κατρακύλημα των ηθών. Η αντίληψη αυτή για το «χαμένο παράδεισο» των πρώτων αιώνων της Ρώμης διαποτίζει τη ρωμαϊκή ιστορική σκέψη.

Apud antīquos Rōmānos concordia maxima sed avaritia minima erat*. Rōmāni in suppliciis* deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant* et patriam curābant*. In bello* pericula*audaciā propulsābant* et beneficiis* amicitias parābant*. Delecti consultābant* patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

apud (προθ.+αιτ.) σε

antīquus -a -um αρχαίος(1)

Rōmānus -i ο Ρωμαίος

concordia -ae ομόνοια

maximus -a -um (υπερθ. του magnus) πάρα πολύ μεγάλος

minimus -a -um (υπερθ. του parvus) ελάχιστος(2)

avaritia -ae πλεονεξία

supplicia -ōrum (πληθ.) ικεσίες, προσευχές, λατρεία
(supplicium τιμωρία)· in suppliciis στη λατρεία

magnificus -a -um μεγαλόπρεπος, γενναιόδωρος

domi (επίρρ.) στο σπίτι, στην ιδιωτική ζωή(3)

parcus -a -um (επίρρ.) οικονόμος, φειδωλός

iustitia -ae δικαιοσύνη

inter (προθ. + αιτ.) μεταξύ· inter se μεταξύ τους

certo, 1 (συν)αγωνίζομαι

curo, 1 φροντίζω

bellum -i πόλεμος(4)

periculum -i κίνδυνος(5)

audacia -ae τόλμη

propulso, 1 απωθώ, απομακρύνω

beneficium -ii (i) ευεργεσία

amicitia -ae φιλία, συμμαχία(6)

paro, 1 ετοιμάζω· αποκτώ

delectus -a -um διαλεγμένος, εκλεγμένος (ενν. οι Συγκλητικοί)

consulto, 1 (+ δοτ.) φροντίζω για

is, ea, id (αντ. δεικτ.) αυτός

corpus -oris (ουδ. τριτόκλ.) σώμα

ex (προθ.+ αφαιρ.) από

annus -i έτος

infirmitas -a -um αδύναμος

ingenium -ii (i) πνεύμα

propter (πρόθ.+αιτ.) εξαιτίας, από, χάρη σε

sapientia -ae σοφία, φρόνηση

validus -a -um δυνατός, ρωμαλέος(7)

Ετυμολογικά:

1. πρβ. αντίκα << ιτ. 2. > μίνιμουμ· πρβ. μινιατούρα << ιτ. 3. domus = σπίτι· δέμω, δόμος, δώμα, δωμάτιο κτλ. 4. πρβ. ρέμπελος << βεν. 5. κυρ. «δοκιμασία»· πρβ. πείρα, πειρατής 6. < amīcus < amo 7. > valde (< valide)

Μετάφραση

Στους αρχαίους Ρωμαίους υπήρχε πάρα πολύ μεγάλη ομόνοια αλλά ελάχιστη πλεονεξία. Οι Ρωμαίοι ήταν γενναίοδωροι στη λατρεία των θεών αλλά στην ιδιωτική τους ζωή φειδωλοί. Συναγωνίζονταν μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την

πατρίδα. Στον πόλεμο απωθούσαν τους κινδύνους με την τόλμη (τους) κι αποκτούσαν συμμαχίες με τις ευεργεσίες (τους). Εκλεγμένοι άντρες (ή: Οι Συγκλητικοί) φρόντιζαν για την πατρίδα. Σε αυτούς το σώμα ήταν αδύνατο από τα χρόνια αλλά το πνεύμα δυνατό εξαιτίας της σοφίας (τους).

Ασκήσεις

1. Να κλίνετε στην Οριστική Ενεστώτα και Παρατατικού τα ρήματα: *curo, propulso, paro, consulto*.
2. Να κλίνετε και στους δύο αριθμούς τα ουδέτερα ουσιαστικά της Β Κλίσης:
bellum, periculum, ingenium.

(www.dschoool.gr)

Αχιλλέας Παπαθανασίου, Λατινικά, Β Λυκείου, Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2020).

20-1-2021

63^ο Γενικό Λύκειο Αθηνών

Μαρία Ευγενίου

